

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **O. T.**, zastoupeného JUDr. Marií Cilínkovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Bolzanova 1, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/36, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8.7.2014 č.j. MPSV-UM/5323/14/4S-MSK, sp. zn. SZ/751/2014/4S-MSK, o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě ze dne 20.3.2014 č.j. 216123/2014/OOI, **o nároku na příspěvek na péči,**

t a k t o:

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím ze dne 8.7.2014 č.j. MPSV-UM/5323/14/4S-MSK, sp. zn. SZ/751/2014/4S-MSK žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR rozhodlo o odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 20.3.2014 č.j. 216123/2014/OOI, jímž nepřiznal žalobci příspěvek na péči tak, že odvolání zamítlo a napadené rozhodnutí potvrdilo. Žalovaný své rozhodnutí opřel o posudek posudkové komise MPSV ČR, pracoviště Ostrava, která došla dne 20.6.2014 k závěru, že žalobce pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nezvládá celkem dvě základní životní potřeby a to tělesnou hygienu a péči o domácnost. Nejde

u něj o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, kterou zpochybňoval jak závěry posudkové lékařky MUDr. G., tak i závěry PK MPSV ČR. Tyto závěry jsou založeny pouze na základě studia listinných dokladů, aniž by byl žalobce osobně vyšetřen a mohla tak být objektivně posouzena jeho schopnost zvládat namítané základní životní potřeby. Konkrétně nezvládá základní životní potřeby a to tělesnou hygienu, péči o domácnost, péči o zdraví, mobilitu, stravování a osobní aktivity. Žalobce odkázal na ust. § 1 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., podle které se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Žalobce je umístěn v sociálním ústavu, který rozhodně není přirozeným sociálním prostředím. V tomto sociálním ústavu má zajištěnou pomoc s úkony, které by jinak ve svém přirozeném prostředí nezvládal. V souvislosti s namítaným nezvládáním životní potřeby mobility poukázal žalobce na to, že při chůzi opakovaně padá, v důsledku čehož byl v Městské nemocnici Ostrava hospitalizován a rovněž i několikrát ambulantně. Poukázal přitom na lékařskou zprávu ze dne 20.8.2014. Tatáž zpráva dokumentuje i to, že žalobci byl pořízen mechanický vozík, nicméně padá i z tohoto vozíku. Také při hodnocení životní potřeby stravování došlo pouze k povrchnímu studiu předložených lékařských zpráv. V přijímacím protokolu Městské nemocnice Ostrava, Dům sociálních služeb ze dne 18.6.2014 se uvádí, že žalobce trpěl nechutenstvím, v důsledku čehož zaznamenán váhový úbytek 20kg a nebyl tedy schopen dodržovat stravovací režim. Není schopen si kontrolovat hladinu cukru a dodržovat tomu odpovídající dietní režim. Není schopen dodržovat ani pitný režim v důsledku chronického onemocnění ledvin. Neuznání nezvládání základní životní potřeby péče o zdraví je podle názoru žalobce neobjektivní a v rozporu se sociálním šetřením. Žalobce není schopen bez pomoci jiné fyzické osoby určit kolik a jaké přesné léky má brát. Není také schopen zvládat základní životní potřebu osobní aktivity, neboť není schopen vykonávat volnočasové aktivity odpovídající jeho věku ani si vyřizovat své záležitosti s ohledem na omezenou možnost pohybu.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného 8.7.2014 č.j. MPSV-UM/5323/14/4S-MSK, sp. zn. SZ/751/2014/4S-MSK, z obsahu připojeného správního spisu žalovaného a z obsahu správního spisu Úřadu práce ČR, krajská pobočka v Ostravě č.j. 216123/2014/OOI a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Napadené rozhodnutí přezkoumal krajský soud v mezích žalobních bodů k datu vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, dále jen s. ř. s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu správního orgánu I. stupně, jakož i ze správního spisu žalovaného, vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce uplatnil žádost o příspěvek na péči dne 28.8.2013. Správní spis správního orgánu I. stupně obsahuje záznam ze sociálního šetření ze dne 10.12.2013. Pokud jde o schopnost žalobce pečovat

o vlastní osobu je v tomto záznamu uvedeno, že se jevil orientován v čase a známém prostoru, na položené otázky odpovídal většinou jednoduchou větou, musí se mluvit nahlas a zřetelně. Chůzí po místnosti zvládá bez použití kompenzačních pomůcek a zvládne změnu polohy na lůžku i chůzí do schodů, pokud se přidržuje zábradlí. Ranní hygienu zvládne sám a celková hygiena probíhá za asistence ošetřujícího personálu. Potřebuje pomoc při mytí vlasů, stříhání nehtů na rukou či nohou. Zvládne zajít na WC a provést očistu. Veškeré jídlo připravuje personál, který pokud jídlo nachystá na stůl v jídelně, tak se žalobce sám nají. Personál také dohlíží na dodržování pitného režimu. Žalobce si sám obleče horní i dolní část těla, léky, které užívá, podává zdravotní personál domova. Žalobce má svůj mobilní telefon, se kterým umí manipulovat. Podle posudku o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči ze dne 24.2.2014 vypracovaného posudkovou lékařkou OSSZ Ostrava jde u žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, pro který nezvládá základní životní potřeby tělesnou hygienu a péči o domácnost. Dne 20.3.2014 vydal Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě rozhodnutí, jímž žalobci nebyl přiznán příspěvek na péči. Součástí správního spisu je odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí, o kterém rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Co se týče správního spisu žalovaného, jeho součástí je posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 20.6.2014. Z tohoto posudku krajský soud zjistil, že při jeho vypracování vycházela posudková komise z posudkového spisu OSSZ Ostrava, zdravotní dokumentace žalobce od ošetřující lékařky MUDr. M., z nálezů lékaře MNO MUDr. H. ze dne 17.2.2014, z propouštěcí zprávy geriatrického a interního oddělení MNO ze dne 11.9.2013, z propouštěcí zprávy LDN Ostrava-Radvanice ze dne 2.12.2013, z nálezu MUDr. Š. z Domu sociálních služeb ze dne 4.6.2014 a ze sociálního šetření ze dne 10.12.2013. V případě žalobce se jedná o ICHS chron., stav po impl. ICD KS v roce 2012, atherosclerosis universalis s opakovanými pády, stav po nefrektomii pro pyelonefritis a makroskopickou atrofickou antrumgastritis. Posudková komise dospěla k závěru, že žalobce nezvládá celkem dvě základní životní potřeby a to tělesnou hygienu a péči o domácnost. V posudku dále uvádí důvody, pro které neuznává nezvládání dalších základních životních potřeb. K namítanému nezvládání životní potřeby mobility se v posudku uvádí odkaz na výsledek sociálního šetření ze dne 10.12.2013, podle kterého žalobce po místnosti zvládá chůzi bez použití kompenzačních pomůcek, zvládne změny polohy na lůžku, zvládne chůzi do schodů s přidržováním se zábradlí a podle objektivního nálezu lékaře není u něj omezení hybnosti horních a dolních končetin charakteru těžké nebo úplné poruchy. K základní životní potřebě stravování je v posudku rovněž odkaz na výsledek sociálního šetření s dodatkem, že podle nálezu lékaře nemá žalobce omezení hybnosti horních končetin charakteru těžké nebo úplné poruchy, byl by schopen si stravu naporcovat i naservírovat. K základní životní potřebě péče o zdraví je rovněž v posudku kromě odkazu na výsledky sociálního šetření (dle kterého žalobci léky podává personál DSS) také odkaz na nález ošetřujícího lékaře, dle kterého má žalobce přiměřené duševní kompetence a byl by schopen si léky nachystat a následně užít. Pokud jde o základní životní potřebu osobní aktivity, posudek rovněž odkazuje na výsledek sociálního šetření, podle kterého žalobce většinu dne odpočívá, čte noviny a zvládá tuto základní životní potřebu úměrně ke svému věku. Posudková komise uzavřela, že u žalobce nejde o osobu straší 18-ti let věku, která se podle § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled

nebo péči jiné fyzické osoby, není však neschopna zvládat aspoň tři nebo čtyři základní životní potřeby.

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,

c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,

d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,

a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok

za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, tj. 8.7.2014 měl žalovaný posudkem posudkové komise MPSV ČR najisto postaveno, že u žalobce nejde o osobu, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 108/2006 Sb. Co se týče uvedeného posudku, odpovídá dle názoru krajského soudu požadavku úplnosti a přesvědčivosti. Nepochybně

posudková komise vycházela z veškeré dostupné zdravotní dokumentace žalobce a pokud je v žalobě namítána lékařská zpráva ze dne 20.8.2014, tato zpráva byla vyhotovena po datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí a objektivně tedy nemohla být posudkovými orgány hodnocena. Nutno poznamenat, že uvedená lékařská zpráva krajskému soudu s podanou žalobou předložena nebyla. Jestliže žalobce namítal nezvládání dalších základních životních potřeb a to mobility, starování, péče o zdraví a osobní aktivity, byly tyto žalobní námitky shledány soudem nedůvodnými. Posudková lékařka OSSZ Ostrava, tak i PK MPSV ČR se shodly v tom, že žalobce nezvládá toliko dvě základní životní potřeby a to tělesnou hygienu a péči o domácnost. Jak bylo z posudku posudkové komise v rámci řízení o odvolání žalobce zjištěno, obsahuje tento posudek výstižné zdůvodnění, pro které nelze u žalobce uznat nezvládání namítaných základních životních potřeb. Toto hodnocení přitom bylo opřeno, jak o výsledek sociálního šetření provedeného správním orgánem I. stupně, tak i zdravotní dokumentací žalobce. Bylo-li v žalobě namítáno, že žalobce je umístěn v sociálním ústavu, který rozhodně není přirozeným sociálním prostředím a že žalobce má v sociálním ústavu zajištěnu pomoc s úkony, které by jinak sám ve svém přirozeném prostředí nezvládal, nemůže mít ani tato žalobní námitka vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Pojem přirozeného sociálního prostředí vymezuje ust. § 3 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách tak, že tímto prostředím se rozumí rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity. Žalobce je umístěn v sociálním zařízení, kde uskutečňuje svoje sociální aktivity a jinou domácnost ve smyslu tohoto citovaného ustanovení nemá; za této situace bylo předmětné sociální šetření realizováno v sociálním prostředí, které je pro něj přirozeným sociálním prostředím. Konečně jako nedůvodnou hodnotí krajský soud i žalobní námitku, že jak posudková lékařka tak i posudková komise učinily své závěry pouze na základě studia listinných dokladů, aniž by byl žalobce osobně vyšetřen a bylo tak objektivně posouzeno zvládání namítaných základních životních potřeb. Podle ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Uvedené ustanovení je nutno vykládat tak, že není povinností posudkových orgánů v každém případě osobně posuzovaného vyšetřit. Přítomností posuzovaného u jednání posudkové lékařky či PK MPSV ČR je zpravidla zapotřebí při neúplné nebo nejednoznačné anebo rozporné zdravotní dokumentaci, při potřebě vyšetřit posuzovaného formou hospitalizace apod. Taková potřeba však v případě žalobce zjištěna nebyla.

Soud vzhledem k výše uvedenému a v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl žalobu jako nedůvodnou, přičemž rozhodoval v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání.

Soud nepřistoupil na navrhovaný důkaz znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví posudkového lékařství, neboť se zřetelem k provedenému posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovými orgány ve správním řízení, které nebylo v rámci přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí nijak zpochybněno, by tento důkaz byl nadbytečným.

O náhradě nákladů řízení rozhodl v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, když žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení dle ust. § 60 odst. 2 s.ř.s.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, do dvou týdnů po jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 4. června 2015

JUDr. Petr Indráček
samosoudce